

Nr 60.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående eftergift av viss ogulden arvsskatt för Fliseryds fideikommiss.

(3:e avd.)

I propositionen nr 120 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 20 februari 1948, föreslagit riksdagen medgiva, att såsom full betalning för den arvsskatt för Fliseryds fideikommiss, jämte ränta, som återstod ogulden vid laboratorn, leg. läkaren C. F. Richard Nordenankars död, må godtagas ett ackord om 27 procent av det vid 1947 års utgång beräknade skuldbeloppet å 43 539 kronor 58 öre.

Den 15 januari 1946 avled laboratorn, leg. läkaren C. F. Richard Nordenankar från Stockholm, vilken sedan sin faders död den 18 februari 1941 varit innehavare av Fliseryds fideikommiss (numera bestående av fastigheten nr 9 i kv. Guldfisken, Grevturegatan 38 i Stockholm och vissa lösören). Han efterlämnade såsom dödsbodelägare änkan Agnes M. Nordenankar, född Wirgin, samt tre omyndiga barn, nämligen två döttrar och sonen Johan F. G. Nordenankar, till vilken fideikommisset numera övergått.

Sedan boet efter dr Nordenankar enligt beslut av Stockholms rådhusrätt avträtts till förvaltning av boutredningsman, advokaten Carl Norström i Stockholm, har denne i till Kungl. Maj:t ställda, den 25 juni 1946 och den 20 december 1947 dagtecknade skrivelser, under förmälan att enligt den efter dr Nordenankar upprättade bouppteckningen brist förelåge i boet, gjort framställningar om eftergift av den arvsskatt som den avlidne haft att erlägga för fideikommissfastigheten, uppgående till 47 812 kr.

I sistnämnda skrivelse har anförts, att dödsboet kunde erbjuda icke förmänsberättigade fordringsägare — till vilka statsverket hörde beträffande ifrågavarande oguldna arvsskatt — ett ackord av 27 procent. Statsverkets fordran uppginge vid slutet av år 1947 till 43 539 kr. 58 öre, varav 39 840 kr. kapitalskuld och 3 699 kr. 58 öre ränta. Norström hemställde, med ändring av sin tidigare framställning, att Kungl. Maj:t måtte, utan att dödsboet försattes i konkurs, såsom full betalning för arvsskatten godtaga nyssnämnda ackordserbjudande.

Föredragande statsrådet Ericsson har för egen del anfört följande.

Även om jag i princip anser stor återhålsamhet påkallad vid beviljande av undantag i speciella fall från gällande skattelagstiftning, har jag ansett mig böra tillstyrka, att i förevarande fall förslag framlägges för

riksdagen om viss eftergift av ogulden arvsskatt. I sak innebär den av dr Nordenankars dödsbo gjorda framställningen, sådan den nu fullföljts, icke något egentligt efterskänkande av skatt utan endast att statsverket skulle utan att sätta dödsboet i konkurs godtaga en sådan reglering av den oguldna arvsskatten, som kan beräknas motsvara den sannolika utdelningen i en eventuell konkurs. Dödsboet har bjudit ett ackord av 27 procent, vilket jag i likhet med statskontoret anser böra godtagas, då ett konkursförfarande, som icke medför någon fördel ur statens synpunkt, bör undvikas. Vid bifall härtill kan av arvsskatten för fideikommissfastigheten beräknas bli gäldat ett belopp av sammanlagt nära 20 000 kr.

Det har syns mig desto mera skäligen att tillmötesgå dödsboets i och för sig rimliga begäran, som både den nu avlidne dr Nordenankar och dennes fader onekligen kommit att träffas förhållandevis tungt av arvsskatten på grund av sina kortvariga innehav av Fliseryds fideikommiss. Fadern innehade detta endast i icke fullt tre år och dr Nordenankar själv i knappt fem år. För lindrande av arvsskattens tryck vid kortvariga fideikommissinnehav har i 1941 års arvsskatteförordning stadgats eftergift av skatt vid dödsfall inom fem år — mot tidigare i ett fall som dr Nordenankars två år — efter skattskyldighetens inträde. På grund av övergångsbestämmelserna till nämnda förordning har emellertid detta stadgande prövats icke vara tillämpligt i förevarande fall. Om nyssnämnda stadgande hade varit tillämpligt, skulle arvsskatten på grund därav ha begränsats till ett belopp, som endast obetydligt överstiger vad dödsboet enligt förut angivna förslag skulle komma att sammanlagt få gälda.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att såsom full betalning för den arvsskatt för Fliseryds fideikommiss, jämte ränta, som återstod ogulden vid laboratorn, leg. läkaren C. F. Richard Nordenankars död, må godtagas ett ackord om 27 procent av det vid 1947 års utgång beräknade skuldbeloppet å 43 539 kr. 58 öre.

Stockholm den 16 april 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, fröken Andersson, herrar Berling, Johan Eric Ericson, Lundqvist, Ivar Persson och Ohlön; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Svensson i Grönvik, Malmborg i Skövde, Falla, Rubbestad, fru Alvé, herrar Åkerström, Hoppe, Petterson i Degerfors, Persson i Vinberg och Birke.